

Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku

KARTA PRZEDMIOTU W CYKLU KSZTAŁCENIA 2015-2017

Jednostka Organizacyjna:		ZAKŁAD ANATOMII I ANTROPOLOGII		Kierunek:		FIZJOTERAPIA		
Rodzaj studiów i profil:			II stopień, ogólnoakademicki		Kod przedmiotu:		FIISNmo03	
Nazwa przedmiotu:			ANATOMIA KLINICZNA I METODY OBRAZOWANIA					
Tryb studiów		Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Punkty ECTS	Typ przedmiotu	Język wykładowy
stacjonarne		I	1	wykłady	15	2	obligatoryjny	polski
				ćwiczenia	15			
Nauczyciel(-e) odpowiedzialny(-i) za przedmiot: prof. nadzw. dr hab. Barbara Duda-Biernacka, dr Damian Jeżyk, dr Ewa Wójtowicz								
e-mail: anatomia@awf.gda.pl								
Wymagania wstępne:								
Podstawowa wiedza z anatomii prawidłowej.								
Cele przedmiotu:								
Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z budową ciała ludzkiego oraz wzajemnych relacji poszczególnych jego części z nawiązaniem do aspektów klinicznych i metod obrazowania.								
Opis efektów kształcenia dla przedmiotu oraz ich powiązanie z efektami kształcenia dla kierunku:								
WIEDZA								
W1	Zna mianownictwo anatomiczne w języku polskim i łacińskim.						K_W06	

W2	Zna budowę ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym i czynnościowym.	K_W06
W3	Charakteryzuje wzajemne relacje budowy anatomicznej człowieka w nawiązaniu do aspektów klinicznych.	K_W06
W4	Charakteryzuje metody diagnostyki obrazowej.	K_W06
W5	Umie rozpoznać ewentualne zmiany narządu ruchu odbiegające od stanu prawidłowego na zdjęciach RTG.	K_W06
UMIĘTNOŚCI		
U1	Posługuje się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystuje znajomość topografii i czynności narządów ciała ludzkiego.	K_U16
U2	Potrafi wyjaśnić relacje budowy anatomicznej człowieka w aspekcie klinicznym.	K_U16
U3	Interpretuje relacje anatomiczne zilustrowane podstawowymi metodami badań diagnostycznych z zakresu radiologii.	K_U16
KOMPETENCJE		
K1	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie.	K_K02
K2	Systematycznie wzbogaca wiedzę i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu.	K_K02
<p>Kryteria i metody oceny osiągniętych efektów kształcenia: <u>Formy zaliczenia:</u> W1 - W5 kolokwia (minimum 60% wymaganej wiedzy), egzamin pisemny z pytaniami otwartymi, testowy (minimum 60% wymaganej wiedzy) U1 - U3 - kolokwia (minimum 60% wymaganej wiedzy), egzamin pisemny z pytaniami otwartymi, testowy (minimum 60% wymaganej wiedzy) K1 - K2 - kolokwia (minimum 60% wymaganej wiedzy), egzamin pisemny z pytaniami otwartymi, testowy (minimum 60% wymaganej wiedzy). <u>Kryteria oceny osiągniętych EK:</u> wynikowe - poniżej 60% - ocena niedostateczna, 60% - ocena dostateczna, 70% - ocena dostateczna plus, 80% - ocena dobra, 90% - ocena dobry plus, 100% - ocena bardzo dobra.</p> <p>Aby uzyskać zaliczenie przedmiotu na ocenę dostateczną student musi osiągnąć wszystkie wymienione w programie efekty kształcenia.</p>		
Metody i formy realizacji przedmiotu:		

Metody realizacji przedmiotu:

- 1) wykład konwencjonalny z pokazem multimedialnym
- 2) metoda ćwiczebna w toku podającym i poszukującym

Formy realizacji przedmiotu:

- 1) wykład – zajęcia audytoryjne
- 2) ćwiczenia – praca w grupach (dyskusja, praca z materiałem kostnym, ze szkieletami i modelami anatomicznymi, planszami i atlasami anatomicznymi oraz radiologicznymi, palpacyjne odnajdowanie wyczuwalnych struktur na żywym człowieku, pokazy zdjęć rentgenowskich).

Treści kształcenia:

Wykłady:

Pojęcia: anatomia prawidłowa, odmiany, anatomia patologiczna. Sposoby badania wstępnego pacjenta własnymi zmysłami: wzroku, słuchu, węchu, dotyku. Punkty kostne szkieletu wykorzystywane w badaniu pacjenta. Linie orientacyjne tułowia: klatki piersiowej i brzucha. Okolice ciała: głowy, szyi, klatki piersiowej, jamy brzusznej, miednicy oraz kończyn górnych i dolnych .

Głowa i szyja. Czaszka. Podstawa czaszki, główne linie sił i częste linie złamań. Kość skroniowa. Złamania kości skroniowej. Zatoki przynosowe. Główne linie sił oporu w szkielecie twarzoczaszki. Klasyfikacja złamań środka twarzoczaszki według Le Forta. Przewód nosowo-łzowy. Opony mózgowia. Układ komorowy. Wodogłowie i małogłowie. Ślinianka przyuszną. Kamica ślinianki przyusznej. Trójkąty szyi - granice i ich zawartość. Zatoka tętnicy szyjnej. Zespół zatoki tętnicy szyjnej. Zwężenie tętnicy szyjnej wewnętrznej. Gardło - przestrzeń okółgardłowa i jej znaczenie kliniczne. Gruczoł tarczowy. Wole tarczycy.

Grzbiet. Krzywizny kręgosłupa. Boczne skrzywienia kręgosłupa. Złamanie wisielca. Spondylolisteza. Stabilizacja kręgosłupa. Zmiany w stawie C₁-C₂. Syringomielia. Zespół Baastrupa. Żebro szyjne. Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa. Rozszczep kręgosłupa. Krążek międzykręgowy - dyskopatia. Osteoporoza - powikłania. Złamania wybuchowe kręgu. Tętnica Adamkiewicza.

Klatka piersiowa. Klatka piersiowa - podział. Jama klatki piersiowej. Płuca. Opłucna, jama opłucnej i jej zachyłki. Aspekty anatomiczne chorób układu oddechowego. Śródpiersie. Serce - holotopia, skeletotopia, syntopia. Zastawki serca - funkcja, wady zastawkowe, tony serca. Wady wrodzone serca - otwór owalny, przewód tętniczy. Duże naczynia serca - aorta i pień płucny. Zwężenie aorty.

Jama brzuszna i miednica. Otrzewna, stosunki otrzewnowe. Jama brzuszna - okolice, wrota przepuklin. Narządy jamy brzusznej i miednicy. Aspekty anatomiczne wybranych chorób układu pokarmowego i moczowo-płciowego.

Kończyna górna. Okolice kończyny górnej. Kości, stawy i mięśnie. Złamania kości kończyny górnej w aspekcie ich budowy. Budowa anatomiczna stawów a ich urazowość.

Reumatoidalne zapalenie stawów (RZS).

Kończyna dolna. Okolice kończyny dolnej. Kości, stawy i mięśnie. Złamania kości kończyny dolnej w aspekcie ich budowy (złamanie szyjki kości udowej, złamanie Webera). Budowa anatomiczna stawów a ich urazowość. Koksrtroza. Miejsca zmniejszonego oporu torebki stawowej.

Podstawy fizyczne i podział diagnostyki obrazowej. Rodzaje promieniowania i oddziaływanie - skutki oddziaływania. Podstawy techniczne - rodzaje urządzeń. Ochrona przed promieniowaniem. Tomografia komputerowa. Rezonans magnetyczny. USG. Densytometria. Inne metody obrazowania.

Ćwiczenia:

Głowa i szyja. Punkty kostne wyczuwalne na czaszce i kręgach szyjnych. Tętnica szyjna zewnętrzna i jej odgałęzienia. Wybrane klinicznie ważne gałęzie tętnicy szczękowej. Zamknięcia światła tętnic doprowadzających krew do mózgu. Krążenie oboczne. Wyczuwanie tętnic głowy i szyi. Żyły powierzchowne i głębokie głowy. Klinicznie najważniejsze połączenia między naczyniami w obrębie twarzy. Zespoły między żyłami powierzchownymi i głębokimi mózgu. Zaburzenia ukrwienia mózgowego. Żyły wypustowe w okolicy tyłu głowy. Relacje między naczyniami krwionośnymi w obrębie twarzy. Nerwy czaszkowe - sposoby badania. Następstwa uszkodzenia wybranych nerwów czaszkowych. Punkty wyjścia gałęzi nerwu trójdzielnego. Tętnica szyjna wspólna i t. podobojczykowa. Żyły powierzchowne i głębokie szyi. Naczynia i węzły chłonne szyi. Badanie palpacyjne węzłów chłonnych szyi. Okolica tylna szyi i okolica potyliczna. Klinicznie istotne punkty ucisku nerwów potylicznych. Splot szyjny.

Grzbiet. Elementy wyczuwalne na kręgosłupie. Kanał kręgowy i jego zawartość. Opony rdzenia. Płyn mózgowo-rdzeniowy. Nakłucia lędźwiowe. Anatomiczne aspekty znieczuleń nad- i podoponowych.

Klatka piersiowa. Klatka piersiowa - budowa zewnętrzna przedniej i bocznej ściany klatki piersiowej.

Złamanie mostka i żeber. Elementy wyczuwalne na klatce piersiowej. Przepona. Pęknięcia przepony. Nerwy i naczynia: przepony, opłucnej i płuc.

Śródpiersie. Serce. Tętno - miejsca badania. Rozrusznik w aspekcie anatomicznym - lokalizacja, miejsca wprowadzania elektrod. Miejsca osłuchiwania serca.

Zawał mięśnia sercowego.

Jama brzuszna i miednica

Aspekty anatomiczne wybranych chorób układu pokarmowego i moczowo-płciowego.

Kończyna górna. Tętnice i żyły kończyny górnej. Zespół podkradania. Sieć tętnicza. Badanie tętna i RR na kończynie górnej. Naczynia i węzły chłonne.

Nerwy narażone na uraz - aspekt budowy anatomicznej. Zespół cieśni nadgarstka.

Kończyna dolna. Tętnice i żyły kończyny dolnej. Sieć tętnicza. Badanie tętna na kończynie dolnej. Naczynia zaopatrujące głowę kości udowej.

Naczynia i węzły chłonne. Nerwy narażone na uraz - aspekt budowy anatomicznej.

Badanie rtg układu kostno-stawowego. Informacje podstawowe, projekcje.

Forma zaliczenia:	Wykłady - egzamin Ćwiczenia - zaliczenie z oceną
--------------------------	---

Literatura:

Podstawowa:

1. More K.L., Dalley A.F., Agur A.M.R.: *Anatomia kliniczna. T.1 i 2, MedPharm Polska, Wrocław. 2015.*
2. Drake R.L., Vogl A.W., Mitchell A.W.M.: *Gray Anatomia. Elsevier Urban & Partner. Wrocław. 2015.*
3. Ciszek B., Maciejewski R. (red.): *Anatomia i fizjologia człowieka w warunkach zdrowia i choroby. Urban & Partner. Wrocław. 2010.*
4. Thompson J. C.: *Atlas anatomii ortopedycznej Nettera. Elsevier Urban & Partner. Wrocław. 2011.*
5. Schunke M., Schlte E., Schumacher U.: *Prometeusz. Atlas anatomii człowieka. Tom I-III. MedPharm Polska. 2009.*
6. Schumacher G. H.: *Anatomia topograficzna człowieka. Wydawnictwo VOLUMED, Wrocław. 1994.*
7. Benedo-Kapuścińska B. i in.: *Radiologia: diagnostyka obrazowa, Rtg, Tk, USG, MR i radioizotopy. (Red. B. Pruszyński), PZWL, Wyd. 2, Warszawa. 2011.*

Uzupełniająca:

1. Borejko M., Dziak A.: *Badania radiologiczne w ortopedii. PZWL, Wyd 3, Warszawa. 1988.*
2. Greenspan A.: *Diagnostyka obrazowa w ortopedii: dla lekarza praktyka. "Medipage", Warszawa. 2007.*

Bilans punktów ECTS (1 pkt ECTS – 25-30 godz. pracy studenta):

<i>Aktywność</i>	<i>Obciążenie studenta</i>
Udział w wykładach	15 godz.
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	10 godz.
Udział w ćwiczeniach	15 godz.
Przygotowanie się do ćwiczeń	15 godz.
Konsultacje	5 godz.
	Całkowite obciążenie pracą studenta
	60 godz.
	Punkty ECTS za przedmiot
	2 ECTS

Opracowała: prof. nadzw. dr hab. Barbara Duda- Biernacka